

<p align="center">PREPORUKE EVROPSKOG KOMITETA ZA SPRJEČAVANJE MUČENJA I NEČOVJEČNOG ILI PONIŽAVAJUĆEG POSTUPANJA ILI KAŽNJAVANJA (CPT)</p>	<p align="center">PREPORUKE NVO MONITORING TIMA</p>
<p align="center"> X neispunjena preporuka ✓ ispunjena preporuka </p>	
<p align="center">2. Zakonski okvir za smještaj maloljetnika u Centar</p>	
	<p>Da se u Predlogu zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku odrede rokovi za preduzimanje radnji u postupku</p>
	<p>Da sudije koje postupaju u maloljetničkim slučajevima provedu jedan dan u Centru “Ljubović”, kao i u maloljetničkom zatvoru ZIKS</p>
	<p>Da se obezbijedi da samo posebno obučene sudije i tužiocu postupaju u maloljetničkim predmetima</p>
<p>X Da se na jedan koherentan način razmotri pitanje trenutne mješavine različitih kategorija maloljetnika različitih profila i potreba</p>	<p>Da se obezbijedi posebno sklonište za zlostavljaju, zapuštenu ili zanemarenu djecu</p>
<p align="center">3. Štićenici</p>	
	<p>Da sudovi dosljedno poštuju princip hitnosti u postupanju u predmetima koji se odnose na maloljetna lica, kako bi se spriječilo da se punoljetna lica upućuju u centar za maloljetnike.</p>
	<p>Da se po završetku izgradnje apartmana za štićenike napravi podjela različitih kategorija maloljetnika različitih profila i potreba</p>

4. Uslovi boravka štíćenika	
	Označiti jasno muške i ženske sobe.
X Da se na jedan koherentan način razmotri pitanje trenutne mješavine različitih kategorija maloljetnika različitih profila i potreba	Obezbijediti poseban smještaj zlostavljane, zanemarene odnosno zapuštene djece i uspostaviti funkcionalni sistem hraniteljskih porodica (i nesrodničkih) na teritoriji glavnog grada, i drugih većih opština, u koje bi se ova djeca upućivala iz Prihvatne stanice, u skladu sa Porodičnim zakonom.
✓ Ispraviti primjećene nedostatke u pogledu uslova smještaja i posteljine	Nabaviti igračke i prilagoditi prostor Prihvatne stanice za djecu mlađeg uzrasta, da im se pomogne pri adaptaciji na njima nepoznat prostor.
	Ukloniti rešetke sa prozora prostorija Dnevnog centra
	Ukloniti kamere iz Dnevnog centra (prostorije za dnevni boravak) i postaviti ih na kapiju Centra ili ispred ulaza u zgradu
	Dijagnostičko prijemno odjeljenje prostorno odvojiti od ostalih organizacionih jedinica.
	Obogatiti biblioteku novijim naslovima, prilagođenim uzrastu i interesovanjima djece.
	Obezbijediti jednak tretman muškim i ženskim štíćenicima centra po pitanju profesionalne obuke - obezbijediti i djevojčicama mogućnost da steknu neku zanatsku vještinu.
	Promovisati proizvode koje djeca proizvedu u bravarskoj radionici ili, ubuduće, i u drugim radionicama.
	Obezbijediti da djeci voće bude stalno dostupno.

5. Metod rada, aktivnosti, psihosocijalni i vaspitni razvoj djece u okviru centra	
	Napraviti plan rada koji će omogućiti svim zaposlenima da rade u tri smjene, odnosno, koji će spriječiti da stalno isti ljudi rade noćnu smjenu
	Udaljiti sa rada zaposlene protiv kojih se vodi krivični postupak zbog sumnje da su izvršili krivično djelo u vezi sa vršenjem službe, do pravosnažnog okončanja postupka
X Da se preduzmu koraci kako bi se razvio program aktivnosti koje bi se nudile u Centru Ljubović, u cilju odgovaranja na potrebe različitih grupa maloljetnika	Obezbijediti sredstva koja će omogućiti edukaciju zaposlenih, prvenstveno onih kojima je u opisu posla redovan rad sa djecom, u zemlji, ali i inostranstvu.
	Redovno izvještavati zaposlene o datim preporukama od strane kako međunarodnih, tako i domaćih tijela/institucija zaduženih za monitoring poštovanja ljudskih prava maloljetnika
	Organizovati radionice (grupni rad s djecom) najmanje jednom nedjeljno i o njima voditi urednu dokumentaciju koja će pružiti pregled učinjenog, svrhu radionice, i njen krajnji rezultat
	Pojačati psihoterapeutski rad sa štíćenicima kroz sadržaje koji su za njih prihvatljivi i zanimljivi (radionice, grupni rad, psihodrama, i sl.)
	Organizovati rad u radionici sa instruktorom tokom vikenda
	Organizovati rad u radionici sa instruktorom u toku vikenda, kada štíćenici ne pohađaju škole i imaju više slobodnog vremena.
	Uspostaviti sadržajnu komunikaciju sa porodicama maloljetnika, uključujući u ove aktivnosti Centar za socijalni rad, koji bi nadgledao maloljetnika po otpustu iz Centra

	Obezbijediti sredstva za kupovinu mini kombija kojim bi se štíćenici češće izvodili iz Centra na izlete ili na druge edukativne sadržaje (priredbe, dječje koncerte, bioskop).
	Uspostaviti saradnju sa NVO-ima kako za dodatne obrazovno-edukativne programe za štíćenike, tako i za zaposlene u cilju sticanja znanja i vještina kroz neformalno obrazovanje
	Uspostaviti formalnu saradnju sa Fakultetom političkih nauka i Filozofskim fakultetom Univerziteta Crne Gore, u cilju obavljanja stručne prakse studenata ovih fakulteta u Centru.
	Proširiti sastav Upravnog odbora Centra predstavnicima građanskog društva, fakulteta, organizacija za prava djeteta i ljudskih prava i sl.
	Obezbijediti da kancelarija Zaštitnika ljudskih prava ima kapacitet da u kontinuitetu sprovodi nadzor nad Centrom.
6. Dokumentacija	
✓ Da se u Centru Ljubović preduzmu koraci kako bi se osiguralo da vođenje evidencije bude ažurno i precizno	
7. Disciplina i disciplinske mjere	
X Da se u Centru Ljubović uvede jasna disciplinska procedura i da maloljetnici budu o tome propisno informisani	Na vidnom mjestu u zajedničkim prostorijama istaći pravila <i>Kućnog reda</i> , kako bi štíćenici bili upoznati sa pravima i obavezama tokom boravka u Centru.
	Na vidnom mjestu u zajedničkim prostorijama

	istaći <i>Pravilnik o disciplinskim kaznama i procedurama.</i>
	Pored sandučeta za slanje pritužbi Zaštitniku ljudskih prava i sloboda, razumljivim jezikom djeci napisati i okačiti uputstvo za upotrebu
	Postaviti i natpise – oznake kancelarija direktora i ostalih zaposlenih u Centru, i druge oznake za prostorije koje su namjenjene za korišćenje djeci, kako bi se omogućilo lakše snalaženje u Centru i ustanova učinila pristupačnijom.
8. Medicinska zaštita	
	Omogućiti štíćenicima sticanje dodatnih znanja iz oblasti prevencije i očuvanja zdravlja, posebno za rizične oblasti (upotreba psihoaktivnih supstanci, alkohola, duvana, prekomerna upotreba tableta i veštačkih proteina, seksualna aktivnost i dr.);
	Strogo zabraniti upotrebu duvanskih proizvoda među štíćenicima, te omogućavanje istog od strane zapošljenih. Pronaći odgovarajući pedagoški metod da se pogotovo maloljetnim štíćenicima uvjerljivo predoči štetnost pušenja.